

Systemy wsparcia bezpośredniego źródeł odnawialnych i kogeneracyjnych – wczoraj, dziś, jutro

dr Zdzisław Muras
Departament Przedsiębiorstw Energetycznych

Kraków 15 września 2011

1. Podstawy aktywności państw europejskich
2. Podstawowe regulacje krajowe
3. Polityka energetyczna Polski – działania na rzecz OZE i CHP
4. Systemy wsparcia i ich efekty
5. Nowe podejście do wsparcia - konieczność czy moda

Ambitne cele ilościowe 3 x 20%

Podstawą europejskiej polityki energetycznej do 2020 r. są:

1. **20%** redukcja emisji gazów cieplarnianych w stosunku do poziomu z 1990 r.;
2. **20%** zmniejszenie zużycia energii;
3. **20%** udział energii ze źródeł odnawialnych w zużyciu energii w UE do 2020 r.

Cele te są celami całej UE – nie koniecznie wszystkich Państw Członkowskich.

1. Dla e.e. z OZE w Polsce oznacza to **15%** udział.
2. W odniesieniu do efektywności energetycznej oznacza to **9%** w 2016 r. – cel indykatywny.
3. W odniesieniu do kogeneracji **18%** w łącznym zużyciu e.e. w 2010 r. (szacuje się, że pozwoli to na redukcję emisji 65 MtCO₂/rok).

W zakresie rodzajów wsparcia w Unii Europejskiej jak i Polsce możemy wyróżnić następujące rodzaje wsparcia:

1. podatki, głównie poprzez odpowiednie regulacje dotyczące podatku VAT (Włochy, Portugalia), ale również dochodowego (np. os. fiz. – Niemcy), czy zwolnienia od podatku klimatycznego (Wielka Brytania).

2. dotacje i subsydia, występujące w zasadzie we wszystkich krajach UE, polegające na wsparciu bezzwrotnym w całości lub umarzalnym częściowo.

3. systemy wsparcia bezpośredniego, polegające na przyjęciu krajowego programu wsparcia źródeł odnawialnych, bez naruszenia postanowień TFUE w zakresie niedozwolonej pomocy państwa, jak i w zgodzie z dyrektywami (np. 2009/28/WE, czy 2004/8/WE)

W zakresie regulacji cen na rynku energii zmierzających do wsparcia wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w Europie funkcjonują dwa główne systemy:

1.systemy kwotowe, szczególnie rozwinięte w Wielkiej Brytanii, Belgii, Szwecji czy Polsce opierające się na systemie tzw. zielonych certyfikatów, których rolą jest wyrównanie różnicy w kosztach wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych względem tradycyjnych.

2.systemy cen sztywnych (regulowanych) są szczególnie rozwinięte w Niemczech, Hiszpanii czy Francji, a polegają w istocie na nałożeniu na przedsiębiorstwa energetyczne, typowo dystrybutorów energii elektrycznej, obowiązku nabywania energii wytworzonej ze źródeł odnawialnych przez rodzimych producentów.

- **Dyrektywa 2004/8/WE** – z dnia 11 lutego 2004 w sprawie wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii oraz zmieniające dyrektywę 92/42/EWG (Dz. Urz. UE L 52 z 2004r.).

Cel:

„zwiększenie efektywności energetycznej i poprawa bezpieczeństwa dostaw poprzez stworzenie ram dla wspierania i rozwoju produkcji ciepła i energii elektrycznej w układzie kogeneracji o wysokiej wydajności opartej na zapotrzebowaniu na ciepło użytkowe i oszczędnościach w energii pierwotnej na wewnętrznym rynku energii”

Dyrektywa 2009/28/WE – z dnia 23 kwietnia 2009 r.
w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł
odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca
dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE
(Dz. Urz. UE L 140/16 z 2009).

Cel:

„zwiększenie bezpieczeństwa dostaw energii, wspierania rozwoju technologicznego i innowacji, a także tworzenia możliwości zatrudnienia i możliwości rozwoju regionalnego, zwłaszcza na obszarach wiejskich i odizolowanych”

„ułatwienie transgranicznego wspierania energii ze źródeł odnawialnych bez wpływania na krajowe systemy wsparcia.”

Polityka energetyczna

Priorytety zawarte w Polityce energetycznej Polski do 2030 r. w odniesieniu do OZE i CHP

- I. Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw (15%; 10%-2020 r.) **i**
- II. Dwukrotny wzrost do roku 2020 produkcji energii elektrycznej wytwarzanej w technologii wysokosprawnej kogeneracji w porównaniu do poziomu z roku 2006 (zawarte w priorytecie dotyczącym poprawy efektywności energetycznej), **oraz**
- III. Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko, **a także**
- IV. Wzrost bezpieczeństwa energetycznego.

Priorytety zawarte w Polityce energetycznej Polski do 2030 r. w odniesieniu do OZE i CHP

Narzędzia:

1. Utrzymanie mechanizmu wsparcia poprzez działanie rynków świadectw pochodzenia;
2. Zachęty podatkowe w tym głównie poprzez utrzymanie zwolnienia z akcyzy;
3. Przygotowanie zmian pozwalających na bezpośrednie wsparcie finansowe budowy OZE z funduszy europejskich i funduszy ochrony środowiska;
4. Przygotowanie programu biogazowi rolniczych;
5. Stymulowanie rozwoju kogeneracji poprzez mechanizmy wsparcia, w tym w postaci świadectw pochodzenia, z uwzględnieniem kogeneracji ze źródeł poniżej 1 MW, oraz odpowiednią politykę gmin.
6. Wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej istniejących urządzeń piętrzących stanowiących własność Skarbu Państwa - zintegrowane działania na rzecz hydroenergetyki – 2012 r.

Krajowy system wsparcia

- **Ustawa - Prawo energetyczne** – z dnia 10 kwietnia 1997 r. i jej najistotniejsze zmiany związane z wsparciem OZE i kogeneracji:
  - **Ustawa z dnia 4 marca 2005 r.** - o zmianie ustawy - Prawo energetyczne i ustawy - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2005 r. nr 62 poz. 552);
  - **Ustawa z dnia 12 stycznia 2007 r.** - o zmianie ustawy – Prawo energetyczne – ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2007 r. nr 21 poz. 124);
  - **Ustawa z dnia 8 stycznia 2010 r.** – o zmianie ustawy Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. z 2010 r. Nr 21 poz. 104;
  - **Ustawa z dnia 15 sierpnia 2011 r.** o zamianie ustawy Prawo energetyczne Dz. U. Nr XX poz. XX

- **Koncesję muszą posiadać niezależnie od mocy zainstalowanej:**
    - źródła odnawialne,
    - źródła kogeneracyjne,
- z wyłączeniem biogazu rolniczego**
- **Wpis do rejestru:**
    - wytwórcy e.e
    - paliw gazowych
    - z biogazu rolniczego

System wsparcia „wczoraj” - obowiązek zakupu e.e.

URE

Kontrola
wypełnienia obowiązku

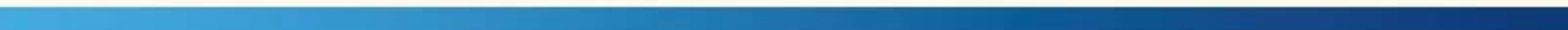
Energia elektryczna
wytworzona w OZE i CHP

Wytwórcy
OZE i CHP

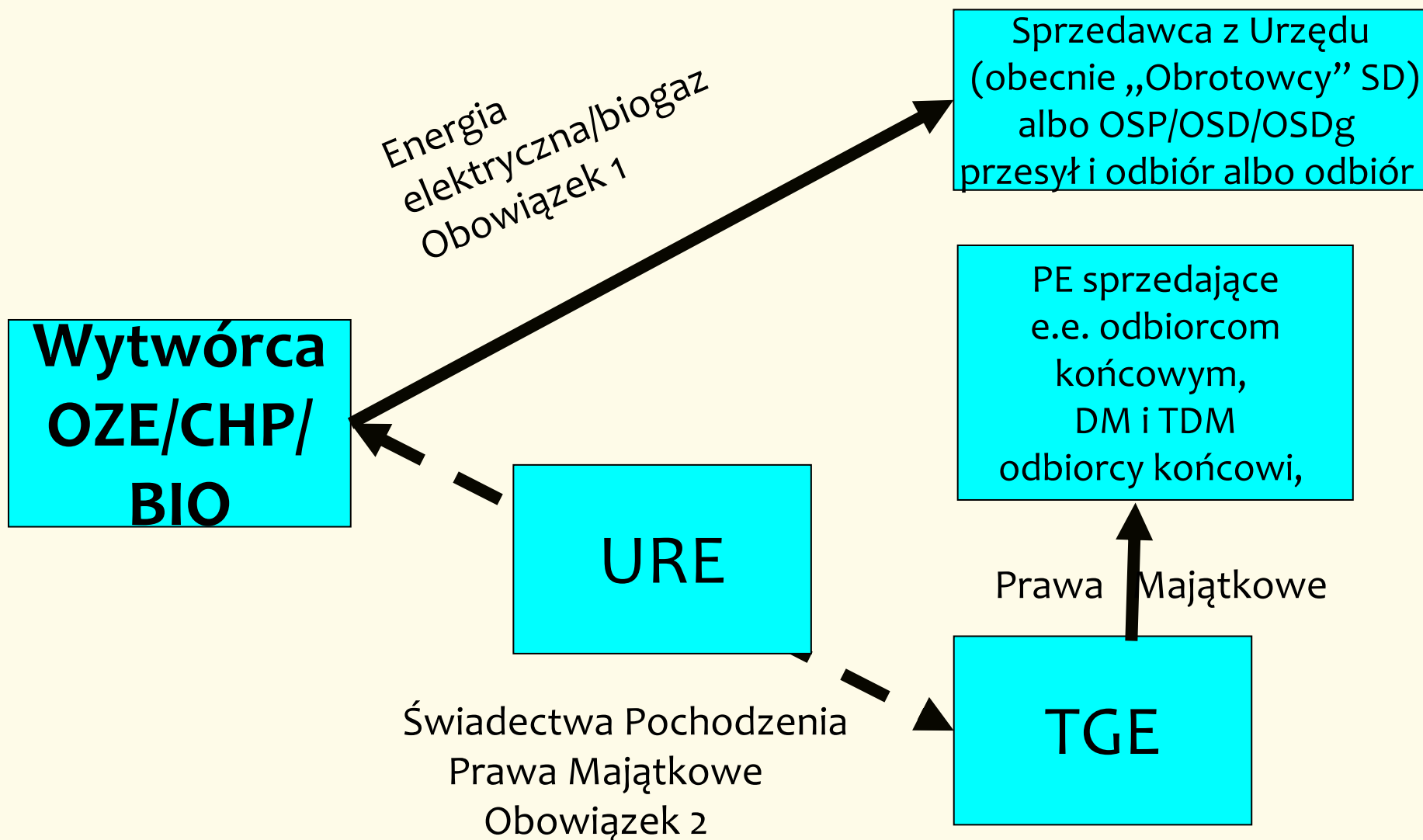
Oświadczenie wytwórcy, umowa,
oświadczenie zobowiązanego, faktura

PE wytwórcze
i sprzedające
e.e. odbiorcom
końcowym

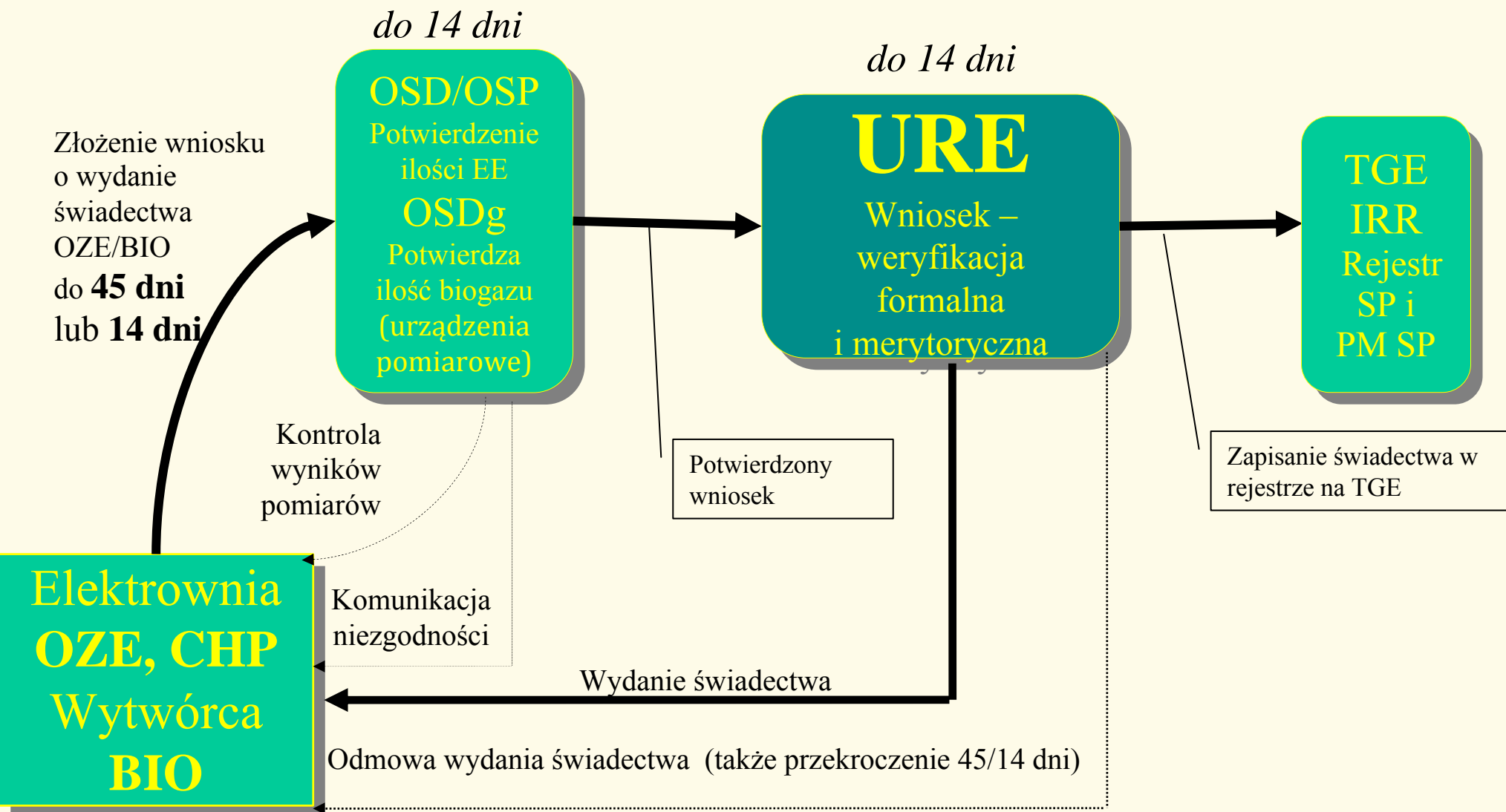
PE wytwórcze
i sprzedające
e.e. odbiorcom
końcowym

System wsparcia „dziś” – świadectwa pochodzenia OZE i CHP

System wydawania ŚP, ŚPzK i ŚPBIO

- OZE, CHP, BIO „generują” dwa produkty:
  - 1) energię elektryczną albo biogaz i
  - 2) świadectwa pochodzenia,
- Świadectwa OZE, CHP i BIO wystawiane są przez Prezesa URE,
- Obowiązek zakupu całej produkcji energii w OZE (**przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej**) przez sprzedawcę z urzędu po cenach rynkowych,
- Obowiązek przesyłu i odbioru OZE i CHP – OSE oraz odbioru BIO - OSDg
- Obowiązek posiadania świadectw OZE lub BIO i CHP spoczywa na podmiotach (**wytwórcach i przedsiębiorstwa obrotu, domach maklerskich i towarowych domach maklerskich**) sprzedających energię elektryczną odbiorcom końcowym, **odbiorcach końcowych** – na TGE
- Obrót prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw OZE, CHP i BIO odbywa się na rynku giełdowym (TGE)

Mankamenty:

1. Całkowity brak rozróżnienia wielkości źródeł wytwarzania w zakresie obowiązków administracyjno-prawnych;
2. Całkowity brak rozróżnienia ze względu na technologie wytwarzania;
3. „Bezterminowość” systemu wsparcia;
4. Wsparcie źródeł i technologii „nie wymagających” wsparcia;
5. Brak jasnych regulacji dotyczących zasad określania kosztów przyłączenia źródeł do sieci – długotrwałe spory sądowe;
6. Brak eksterioryzacji kosztów przyłączenia.

Podstawowe wyzwania:

1. Uporządkowanie krajowego systemu wsparcia:
  - a) certyfikaty dla dużych zawodowych jednostek,
  - b) cena gwarantowana dla źródeł prosumneckich i niezawodowych np. do 100 lub 500 kW (może 1MW)
2. Wprowadzenie regulacji umożliwiających absorpcję do KSE niewielkich źródeł wytwarzania na poziomie odbiorcy końcowego;
3. Wykorzystanie do realizacji krajowego celu „pomp ciepła” i „samochodu elektrycznego”;
4. Ustanowienie długookresowego horyzontu wsparcia przy jednoczesnym określeniu okresu wygasania wsparcia dla danych technologii i jednostek;
5. Uporządkowanie kwestii związanych z przyłączaniem do sieci.

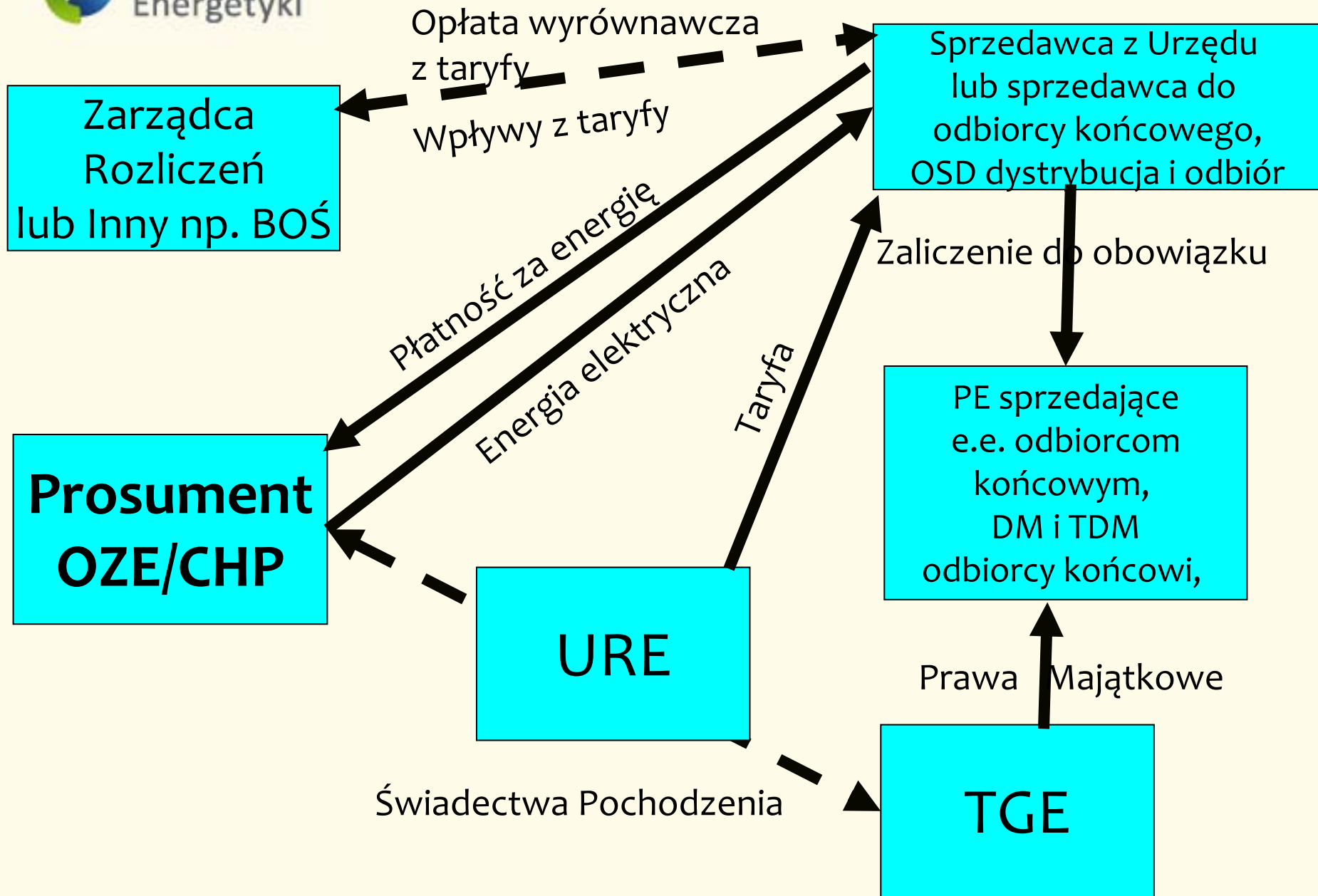
Podstawowe wyzwania:

1. W odniesieniu do „źródeł zawodowych” zarówno scentralizowanych jak i rozproszonych:
  - a) racjonalizacja systemu wsparcia w czasie,
  - b) określenie poziomu wsparcia dla technologii wytwarzania,
  - c) określenie horyzontu czasowego wsparcia,
  - d) uproszczenia w przyłączaniu i podziale kosztów przyłączenia do sieci – zgodne z ostatnim orzecznictwem i dyrektywą 2009/28/WE.

Podstawowe wyzwania:

1. W odniesieniu do źródeł prosumenckich i małych;
  - a) zwolnienie z obowiązku wykonywania działalności gospodarczej i związanych z tym kosztów np. ZUS;
  - b) zwolnienie z obowiązków koncesyjno/rejestracyjnych;
  - c) rejestracja na poziomie OSD – z obowiązkiem sprawozdawczo-„rozliczeniowym” do URE;
  - d) wprowadzenie regulacji dotyczących certyfikacji instalatorów małych instalacji OZE/CHP i powiązanie z systemem wsparcia;
  - e) zwolnienie z obowiązków wnioskowania o świadectwa;
  - f) wprowadzenie dopłat bezpośrednich do energii z OZE, dystrybuowanych na poziomie krajowym przez jeden podmiot – wykorzystanie np. Zarządcy Rozliczeń lub innego podmiotu np. BOŚ;
  - g) fundusz zasilany przez taryfę OSD/OSP – składnik stawki sieciowej pod kontrolą PURE;
  - h) wprowadzenie obowiązku przyłączenia do sieci.

System wsparcia (jutro) – uproszczony schemat

dziękuję za uwagę

**Urząd Regulacji
Energetyki**

Kraków 15 września 2011